

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Terminologija in terminografija
Course title:	Terminology and terminography

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer oz. modul Study field or module	Letnik Academic year	Semester Semester
Primerjalni študij idej in kultur, doktorski študij 3. stopnje	Leksikologija, leksikografija, slovničarstvo	Brez letnika	/
Comparative study of ideas and cultures, doctoral study 3 rd cycle	Lexicology, lexicography, gramaticography	Not specified	/

Vrsta predmeta / Course type: splošno izbirni / general elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code: 66

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Lab. vaje Laboratory work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
60	30				90	60

Nosilec predmeta / Lecturer: doc. dr. Mateja Jemec Tomazin,
doc. dr. Mojca Žagar Karer

Jeziki / Predavanja / Lectures: slovenščina, angleščina / Slovenian, English
Languages: Vaje / Tutorial: /

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ni posebnih pogojev.

Prerequisites:

None required.

Vsebina:

1. Pojem in termin
 - Pojem in pojmovni sistem stroke
 - Termin in poimenovalni sistem stroke
 - Tipologija pojmovnih razmerij
 - Terminološka veda in različni metodološki pristopi
2. Normativnost v terminologiji
 - Terminološka sinonimija in variantnost
 - Ožja terminološka norma
 - Terminološka načela
 - Terminološki dogovor
3. Uporabniki terminologije in njihove potrebe
 - Področni strokovnjaki

Content (Syllabus outline):

1. Concept and term
 - Concept and conceptual system
 - Term and terminological system
 - Typology of conceptual relations
 - Terminology science and different methodological approaches
2. Normativity in terminology
 - Synonymy in terminology and variety
 - Narrower terminological norm
 - Terminological principles
 - Terminological agreement
3. Terminology Users and their needs
 - Field experts

<ul style="list-style-type: none"> • Nestrokovnjaki: prevajalci, lektorji, drugi uporabniki • Terminološko svetovanje <p>4. Terminografija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pojemni pristop • Korpusni pristop • Vloga področnih strokovnjakov • Tipologija terminoloških virov: terminološki slovar, terminološka baza • Terminološki podatki in njihova organizacija <p>5. Praktična terminografija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Faze izdelave terminološkega slovarja • Gradivni viri • Tipologija besedil pri gradnji specializiranih korpusov • Luščenje terminoloških kandidatov in izdelava geslovnika • Izdelovanje slovarskih sestavkov z upoštevanjem pojmovnega sistema stroke • Priprava slovarja za objavo <p>Seminarji</p> <p>Seminar je povezan s tematskimi sklopi, ki so obravnavani na predavanjih in predstavlja njihovo poglobitev in priložnost za samostojno obdelavo določenega raziskovalnega vprašanja. Tema seminarja je prilagojena individualnemu študijskemu programu študentke ali študenta, izbrani temi pa je prilagojen tudi ustrezn izbor znanstvene literature.</p> <p>Povezava z drugimi predmeti</p> <p>Za razumevanje obravnavane tematike je potrebno osnovno poznavanje jezikoslovja in jezikoslovnega raziskovanja, saj se obravnavana tematika neposredno povezuje z ostalimi predmeti v okviru modula <i>Leksikologija, leksikografija, slovničarstvo</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Non-experts: translators, proof-readers, other users • Terminology counselling <p>4. Terminography</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conceptual approach • Corpus approach • The role of field experts • Typology of terminological resources: terminological dictionary, terminological database • Terminological data and their organisation <p>5. Terminography in practice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Phases of compiling terminological dictionary • Sources • Typology of texts for design of specialised corpora • Extraction of terminological candidates and creation of a wordlist • Dictionary articles considering the conceptual system of the special field • Pre-publishing steps <p>Seminar classes</p> <p>Seminar classes accompany the lectures and complement them by an in-depth exploration of individual chapters covered by the course syllabus. Specific thematic fields (and the accompanying list of reference works) covered by the seminars are adapted to suit each individual student.</p> <p>Cross-curricular integration</p> <p>Basic linguistic knowledge is prerequisite for successful participation in lectures. The course is directly connected to other sets of lectures in the curriculum of module <i>Lexicology, lexicography, gramaticography</i>.</p>
--	--

Temeljna literatura in viri / Readings:

Navedena literatura je osnovna literatura, ki jo mora študent ali študentka poznati. Na ostalo relevantno literaturo bo opozorjeno sproti pri obravnavanju tematskih sklopov na predavanjih in seminarjih.

/The list predominantly contains items of compulsory reading. Additional readings for individual lectures, seminars and/or seminar papers will be supplied subsequently according to specific and individual needs.

- BRATANIĆ, Maja, BRAČ, Ivana (ur.), 2015: Od Šuleka do Schengena: terminološki, terminografski i prijevodni aspekti jezika struke. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje: Pomorski fakultet u Rijeci.
- CABRE, Maria Teresa, 1999: Terminology: theory, methods and applications. Amsterdam; Philadelphia: J. Benjamins.
- FAJFAR, Tanja, 2017: Terminologija v Evropski uniji (Lingua Slovenica, 9). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- FELBER, Helmut, 1984: Terminology Manual. Paris: Unesco: Infoterm.
- WRIGHT, Sue Ellen (ur.), BUDIN, Gerhard (ur.), 1997: Handbook of terminology management, Vol. 1, Basic Aspects of Terminology management. Amsterdam: Amsterdam: J. Benjamins.
- WRIGHT, Sue Ellen (ur.), BUDIN, Gerhard (ur.), Handbook of terminology management, 2001. Vol. 2, Application-oriented terminology management. Amsterdam: J. Benjamins.
- KOCKAERT, Hendrik (ur.), STEUERS, Frida (ur.), 2015: Handbook of terminology, Vol. 1, Amsterdam: John Benjamins. DOI: <https://doi.org/10.1075/hot.1>.
- HUMAR, Marjeta (ur.), 2004: Terminologija v času globalizacije/Terminology at the Time of Globalization. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- HUMAR, Marjeta (ur.), ŽAGAR KARER, Mojca (ur.), 2010: Nacionalni jeziki v visokem šolstvu/National Languages in Higher Education. Založba ZRC, ZRC SAZU.
- JEMEC TOMAZIN, Mateja (ur.), ŠKRUBEJ, Katja (ur.), STRBAN, Grega (ur.), 2019: Med jasnostjo in nedoločenostjo: pravna terminologija v zgodovini, teoriji in praksi (Zbirka Pravna obzorja, 54). Ljubljana: Lexpera, GV založba: Pravna fakulteta.
- JEMEC TOMAZIN, Mateja, 2010: Slovenska pravna terminologija: od začetkov v 19. stoletju do danes (Lingua Slovenica, 5). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- LEDINEK, Nina (ur.), ŽAGAR KARER, Mojca (ur.), HUMAR, Marjeta (ur.), 2009: Terminologija in sodobna terminografija. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- LOGAR, Nataša, 2013: Korpusna terminografija: primer odnosov z javnostmi (Zbirka Trojanski konj). Ljubljana: Trojina, zavod za uporabo slovenistiko, Fakulteta za družbene vede.
- PIPER, Predrag (ur.), JOVANOVIĆ, Vlada (ur.), 2017: Slovenska terminologija danas: Primljeno na V. skupu Odeljenja jezika i književnosti od 30. maja 2017. godine, na osnovu referata akademika Predraga Pipera i prof. dr. Rajne Dragičević (Naučni skupovi, Odeljenje jezika i književnosti, knj. 157, knj. 28). Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti: Institut za srpski jezik SANU.
- SAGER, Juan C., 1996: A Practical Course in Terminology Processing. Manchester: John Benjamins Publishing Company.
- SAGER, Juan C., 2000: Essays on Definition. Manchester: John Benjamins Publishing Company.
- VINTAR, Špela. 2008: Terminologija: Terminološka veda in računalniško podprta terminografija. Ljubljana, Filozofska fakulteta.
- WÜSTER, Eugen, 1991: Einführung in die allgemeine Terminologielehre und terminologische Lexikographie. Bonn: Romanistischer Verlag.
- ŽAGAR KARER, Mojca, 2011: Terminologija med slovarjem in besedilom: analiza elektrotehniške terminologije (Linguistica et philologica, 26). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Cilji in kompetence:

Predmet študentki ali študentu ponudi pregled aktualnih terminoloških teorij, pri čemer se posebej posveti razmerju med terminom in pojmom, pojmovnemu sistemu stroke in različnim sodobnim metodološkim pristopom v terminološki vedi. Predstavi normativnost in pomembnost terminološkega dogovora v terminologiji. Posebna pozornost bo namenjena tudi različnim uporabnikom terminologije in njihovim potrebam. V okviru tem, ki se nanašajo na praktično terminografijo, bo študenta ali študentko opremil z znanji, pomembnimi za izdelavo terminoloških virov.

Objectives and competences:

The course provides the student with an overview of current terminological theories, with particular attention to the relationship between term and concept, the conceptual system of a special field, and various modern methodological approaches to terminology. It presents the normativity and importance of terminological agreement. Special attention is also given to the various users of terminology and their needs. Within the topics related to practical terminography, it will equip the student with knowledge relevant to the creation of terminological resources.

Predvideni študijski rezultati:

- Poznavanje osnov terminološke vede
- Znanje o tem, kako uporabiti pojmovni pristop za predstavitev poimenovalnega sistema stroke
- Osnovna usposobljenost za praktično terminografsko delo

Intended learning outcomes:

- Knowledge of the basics of terminology
- Knowledge of the application of the conceptual approach to the presentation of the terminological system of a special field
- Fundamental capacity for the practical terminographic work

Metode poučevanja in učenja:**Oblike dela:**

- Frontalna oblika poučevanja
- Delo v manjših skupinah oz. v dvojicah
- Samostojno delo študentov
- e-izobraževanje

Metode (načini) dela:

- Razlaga
- Razgovor/diskusija/debata
- Delo z besedilom
- Proučevanje primera
- Igra vlog
- Druge vrste nastopov študentov
- Reševanje nalog
- »Terenske vaje« (npr. obiski podjetij)
- Vključevanje gostov iz prakse

Learning and teaching methods:**Types of learning/teaching:**

- Frontal teaching
- Work in smaller groups or pair work
- Independent students work
- e-learning

Teaching methods:

- Explanation
- Conversation/discussion/debate
- Work with texts
- Case studies
- Roleplay
- Different presentation
- Solving exercises
- Field work (e.g. company visits)
- Inviting guests from companies

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Krajši pisni izdelki		Short written assignments
Daljši pisni izdelki	80	Long written assignments
Javni nastop ali predstavitev		Presentations
Končno ocenjevanje (pisni/ustni izpit)	20	Final examination (written/oral)

Reference nosilca / Lecturer's references:

- JEMEC TOMAZIN, Mateja, ŽAGAR KARER, Mojca. Slovenska terminološka spletišča in njihove zasnove. Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje. 2020, vol. 46, no. 2, str. 693-716, ilustr. ISSN 1331-6745. https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=356586, [COBISS.SI-ID 39417091] DOI: 10.31724/rihjj.46.2.13.
- JEMEC TOMAZIN, Mateja. Pravni jezik in pravna terminologija kot del pravne (ne)varnosti. V: VOGEL, Jerica (ur.). Slovenščina - diskurzi, zvrsti in jeziki med identiteto in funkcijo. 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2020. Str. 139-144. Obdobja, 39. ISBN 978-961-06-0388-7. ISSN 1408-211X. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2020/11/Obdobja-39_JemecTomazin.pdf, [COBISS.SI-ID 42777091] DOI: 10.4312/Obdobja.39.139-144.
- JEMEC TOMAZIN, Mateja. Razvoj slovenske pravne terminologije: slovarski opis. V: JEMEC TOMAZIN, Mateja (ur.), et al. Med jasnostjo in nedoločenostjo: pravna terminologija v zgodovini, teoriji in praksi. 1. natis. Ljubljana: Lexpera, GV založba: Pravna fakulteta, 2019. Str. 111-130, 438-439, 485. Zbirka Pravna obzorja, 54. ISBN 978-961-247-411-9. [COBISS.SI-ID 16679761]
- JEMEC TOMAZIN, Mateja. Vključevanje frazeologije v terminološke priročnike. V: MACAN, Željka (ur.). Frazeologija, učenje i poučavanje : zbornik radova s Međunarodne znanstvene konferencije Slavofraz održane od 19.-21. travnja 2018. godine u Rijeci. Slavofraz 2018 "Frazeologija, učenje i poučavanje", 19.-21. travnja, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci. Rijeka: Filozofski fakultet, 2019. Str. 123-134. ISBN 978-953-7975-86-9. [COBISS.SI-ID 44920877]
- JEMEC TOMAZIN, Mateja. Raba terminologije v slovenski znanstveni periodiki v začetku 21. stoletja. V: IVAŠČENKO, Viktorija. Slov'jans'ke terminoznavstvo : kincja XX - počatku XXI stolit' : kolektivna monografija členiv Terminologičnoi komisii pry Mižnarodnomu komiteti slavistiv. Kyiv: Žnec', 2018. Str. 266-286, 632, 644, tabele. ISBN 978-966-2057-28-7. [COBISS.SI-ID 43453997]
- ŽAGAR KARER, Mojca, FAJFAR, Tanja. Sinonimija v terminologiji: analiza normativnih odločitev v terminoloških slovarjih. Slavistična revija: časopis za jezikoslovje in literarne vede, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2020, letn. 68, št. 4, str. 491-507. <https://srl.si/ojs/srl/article/view/3894>. [COBISS.SI-ID 52612867]
- FAJFAR, Tanja, ŽAGAR KARER, Mojca. Analiza kratic v terminoloških slovarjih. Slavistična revija: časopis za jezikoslovje in literarne vede, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2019, letn. 67, št. 4, str. 551-567, tabele. <https://srl.si/ojs/srl/article/view/2019-4-1-2>. [COBISS.SI-ID 45760813]
- ŽAGAR KARER, Mojca. Upoštevanje terminoloških načel v terminografski praksi. Slavistična revija: časopis za jezikoslovje in literarne vede, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], apr.-jun. 2018, letn. 66, št. 2, str. 235-249. <https://srl.si/ojs/srl/article/view/341>. [COBISS.SI-ID 67303010]
- MICHELIZZA, Mija, ŽAGAR KARER, Mojca. Internetna leksika v slovenščini: analiza novjših slovarskih virov. Jezikoslovni zapiski: zbornik Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša, ISSN 0354-0448. [Tiskana izd.], 2018, 24, [št.] 1, str. 79-92, ilustr. [COBISS.SI-ID 43243309]